

Prevela: Milena Ostojić

Guy Debord

Projekti racionalnih uljepšavanja grada Pariza

Letristi¹, nazočni 26. rujna, zajednički su predložili ovdje navedena rješenja raznih problema urbanizma postavljenih nasumce tijekom diskusije. Upozoravaju na činjenicu da nije dan konstruktivan aspekt nije predložen jer se raščišćavanje terena svima činilo najhitnijim zadatkom.

Otvoriti metro noću nakon prekida prometa. Hodnike i pruge ostaviti loše osvijetljenim slabim žmigajućim svjetlima.

Brižljivim rasporedom požarnih stepenica te razmještajem i stvaranjem pločnika gdje je potrebno, otvoriti krovove Pariza za šetnju.

Parkove držati otvorenima noću. Ugašenih svjetala. (U nekim slučajevima konstantno slabo osvijetljenje može biti opravdano psihogeografskim razmatranjima.)

Ulične svjetiljke opskrbiti prekidačima, tako da je javna rasvjeta na raspolaganju prolaznicima.

Što se crkava tiče, predložena su četiri moguća rješenja, a konačna prosudba o tome koje je najbolje donijet će se u skorije vrijeme na temelju pokusa.

G. E. Debord pristalica je potpunog uništenja vjerskih zdanja svih vjeroispovjesti. (Da od njih ne ostane nikakvog traga i da se iskoristi prostor.)

Gil J. Wolman predlaže da se zadrže crkve ispražnjene religijskih sadržaja. Tretirati ih kao obične zgrade. Pustiti da se u njima igraju djeca.

Michèle Bernstein zahtijeva da se crkve razruše djelomično tako da preostale ruševine ne otkrivaju njihovu prvobitnu namjenu (toranj Tour Jacques na bulevaru Sébastopol bio bi jedan primjer). Savršeno rješenje bilo bi potpuno razoriti crkve i na tim mjestima ponovno izgraditi ruševine. Prvo rješenje odabrano je jedino iz ekonomskih razloga.

Konačno, Jacques Fillon želi preinačiti crkve u kuće straha. (Iskoristiti postojeći ambijent naglašavajući panične dojmove).

Svi se slažu kako valja odbaciti estetske prigovore, ušutkati poklonike portala katedrale de Chartresa. Ljepota koja nije obećanje sreće mora biti uništena. A što bolje predstavlja nesreću od ovakvih uzvišenih zdanja podignutih u slavu svemu što još uvijek vlada svijetom, u slavu velikoj nehumanoj margini života?

¹ Letristička internacionala (*l'Internationale Lettriste*) grupa je radikalnih umjetnika i teoretičara osnovana u Parizu 1952. Nakon dvadeset osam brojeva časopisa »Potlatch«, nekoliko filmova i brojnih isključenja članova (tu Debord ne zaostaje puno za notornim nadrealističkim despotom Brétonom), LI se raspušta, a iz nje nastaje Situacionistička internacionala (*l'Internationale Situationiste*).

Kolodvore zadržati takvima kakvi jesu. Njihova dirljiva ružnoća snažno pridonosi ozračju prolaženja koji čini blagu draž ovih zdanja. Gil J. Wolman zahtijeva da se izbrišu ili proi-zvoljno poremete svi pokazatelji koji se tiču odlazaka (destinacije, sati...). Sve u cilju podu-piranja *dérivea*.² Nakon žive rasprave, opozicija koja se izrazila odriče se svoje teze i projekt je bezrezervno prihvaćen. Naglasiti zvučni ambijent kolodvora emitiranjem obavijesti s drugih kolodvora i iz nekih luka.

Uništenje groblja. Potpuno razaranje leševa i sličnih uspomena: i pepela i tragova. (Trebavratiti pozornost na reakcionarnu propagandu koju izravnom asocijacijom predstavlja otodurno preživljavanje jedne prošlosti otuđenja. Može li se vidjeti groblje a da se ne pomisli na Mauriaca, Gidea, Edgar-Faurea?)

Ukidanje muzeja i preraspodjela umjetničkih remek-djela u barove (djelo Philippea de Champaignea u arapske kavane u ulici Xavier-Privas; le Sacre de David u Tonneau de la Montagne-Geneviève).

Neograničeno slobodan ulaz u zatvore. Mogućnost da se u njima turistički odsjedne. Bez ikakve diskriminacije između posjetilaca i osuđenika. (Kako bi se pridonijelo humoru života, dvanaest puta godišnje posjetitelji odabrani ždrijebom mogu se naći osuđeni na stvarnu kaznu – kako bi se dalo mjesta imbecilima koji po svaku cijenu imaju potrebu izlagati se nezanimljivim rizicima, poput današnjih speleologa na primjer, i svih onih čija se potreba za igrom zadovoljava takvim bijednim imitacijama.)

Spomenici čija se ružnoća nikako ne može iskoristiti (Mala ili Velika Palača na primjer) morat će ustupiti mjesto drugim građevinama.

Uklanjanje kipova koji preostanu, a čije je značenje prevaziđeno – čije su moguće estetske obnove osuđene od strane povijesti i prije nego što se provedu. Prisustvu kipova mogla bi se uspješno pridodati širina i smisao – u njihovim zadnjim godinama, prije nego se sasvim uklone – promjenom naslova i natpisa na postolju, bilo u političkom smislu (Tigar zvani Clemenceau na Champs-Élysées), bilo u zbunjujućem smislu (Dijalektički hommage groznici i kininu, na križanju bulevara Michel i ulice Comte; Velike dubine, na trgu ispred crkve Notre-Dame na ile de la Cité).

Prekinuti kretinizaciju javnosti postojećim imenima ulica. Izbrisati imena gradskih vijećnika, pripadnika pokreta Otpora, sve Émile i Édouarde (55 ulica u Parizu), raznorazne maršale Bugeaude, jezuite Gallifete, i općenito, sva prljava imena (ulica Evandjelja).

Što se toga tiče, valjaniji nego ikad ostaje poziv upućen u devetom broju »Potlacha«, za ignoriranje riječi »sveti« u imenima mjesta.

Objavljeno u *Potlachu*, broj 23, 13. listopada 1955.

---

² *Dérive* je jedan od središnjih situacionističkih pojmova. Riječima Guy Debroda: »(...) *dérive* se definira kao tehnika žurnog prolaska kroz različite ambijente. Koncept *dérivea* je neraskidivo vezan za prepoznavanje učinaka psihogeografske prirode, i afirmaciju ludičko-konstruktivnog ponašanja, što ga u svim točkama suprotstavlja klasičnim pojmovima putovanja i šetnje. (...)« (»Théorie de la *dérive*«, objavljeno u *Les Lèvres nues* n° 9, prosinca 1956. i u *Internationale Situationniste* n° 2, prosinca 1958.; dostupno na: <http://www.larevuedesressources.org/spip.php?article38>)

PRIMA I

RECENZE

